

STROJÍRENSTVÍ OSTRAVA 2014
Růstové faktory českého strojírenství

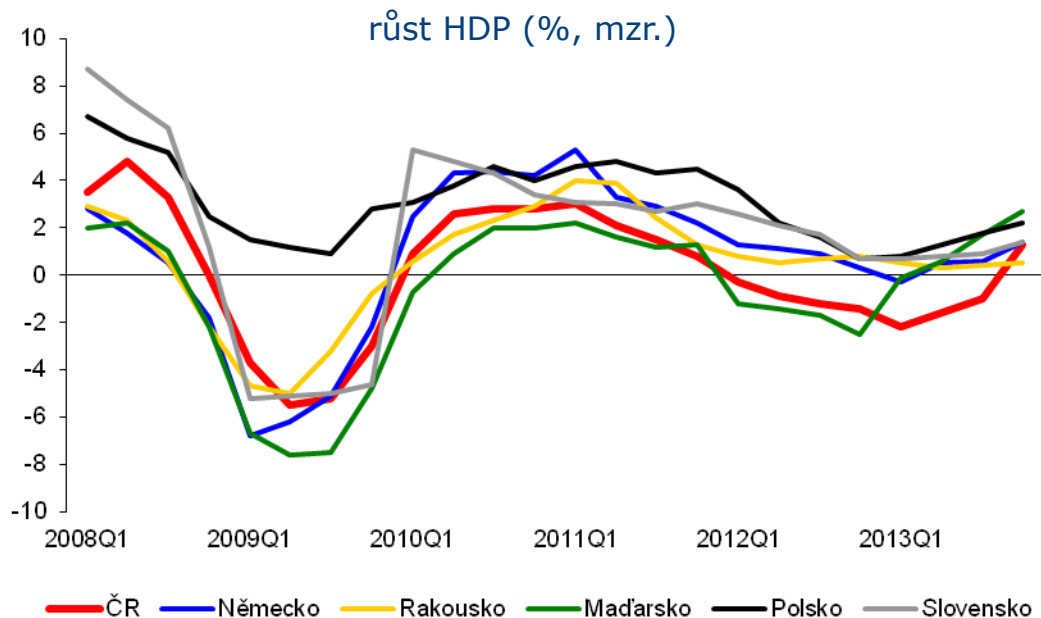
17. dubna 2014

Jak povzbudit ekonomický růst během recese

Petr Král

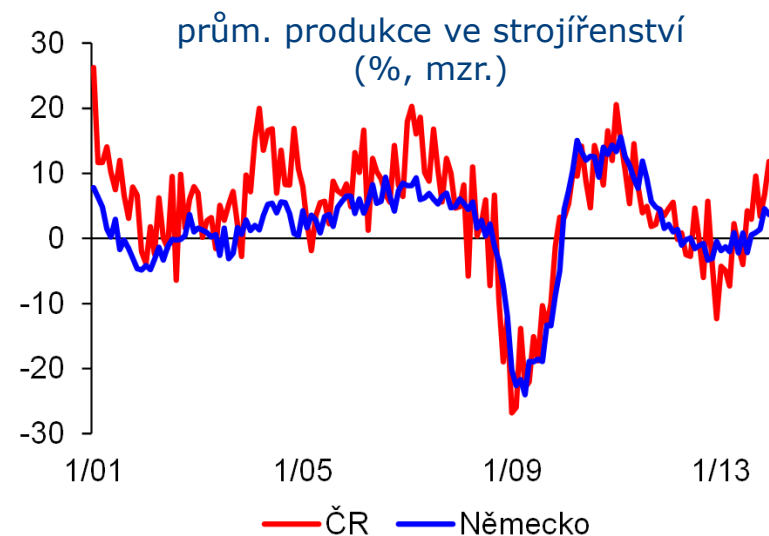
ředitel odboru měnové politiky a fiskálních analýz
Česká národní banka

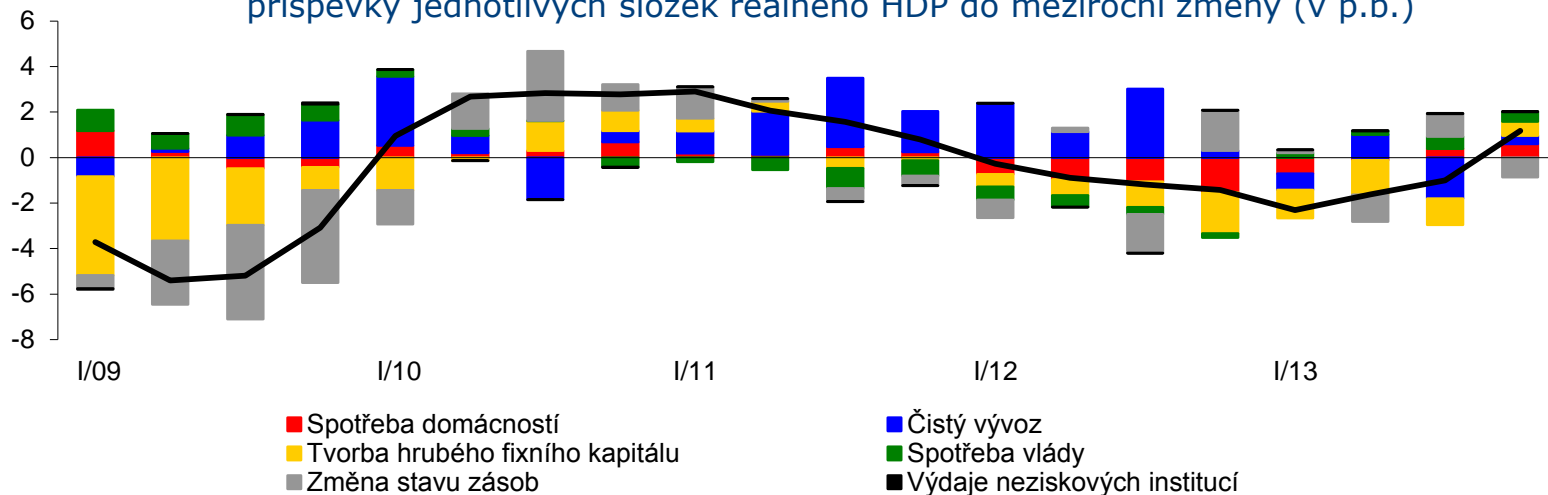

- česká ekonomika prošla nejdelší recesí ve své historii
- pokles částečně dán vývojem v zahraničí, ale i domácími faktory: fiskál, sentiment
- ČR zaostávala za ostatními ekonomikami regionu

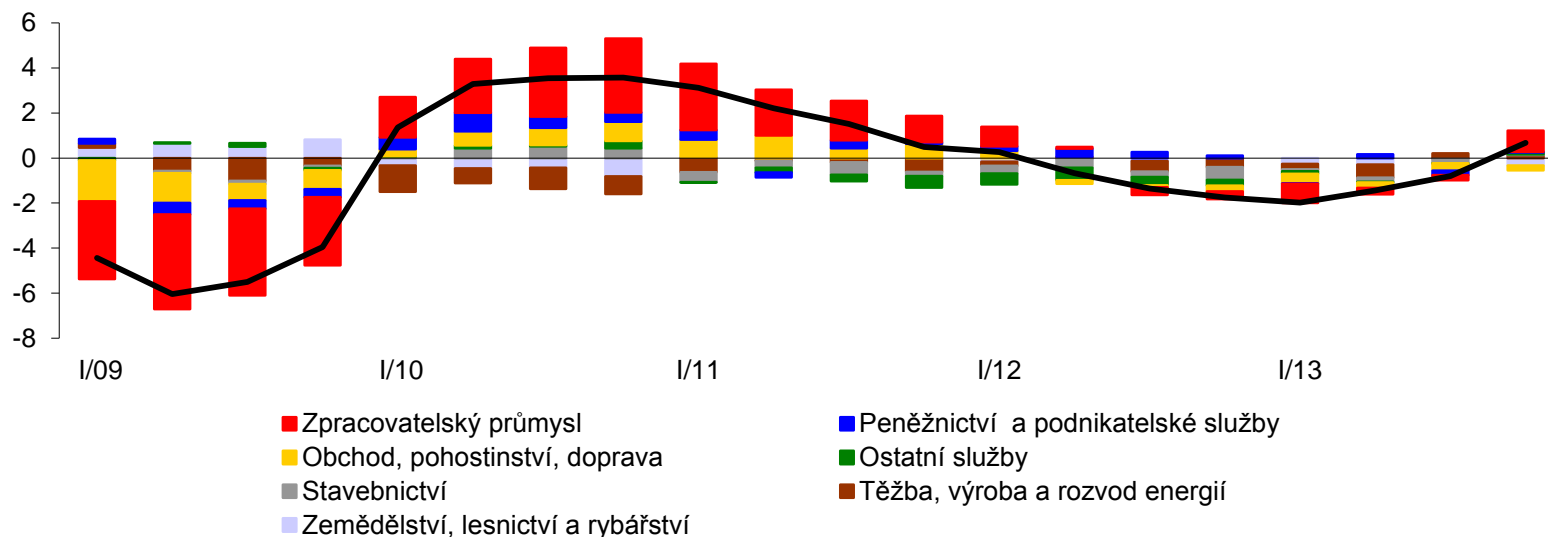
- těsná vazba mezi českým a německým průmyslem (strojírenství)
- předstihové ukazatele naznačují další oživení průmyslové výroby zejména v Německu

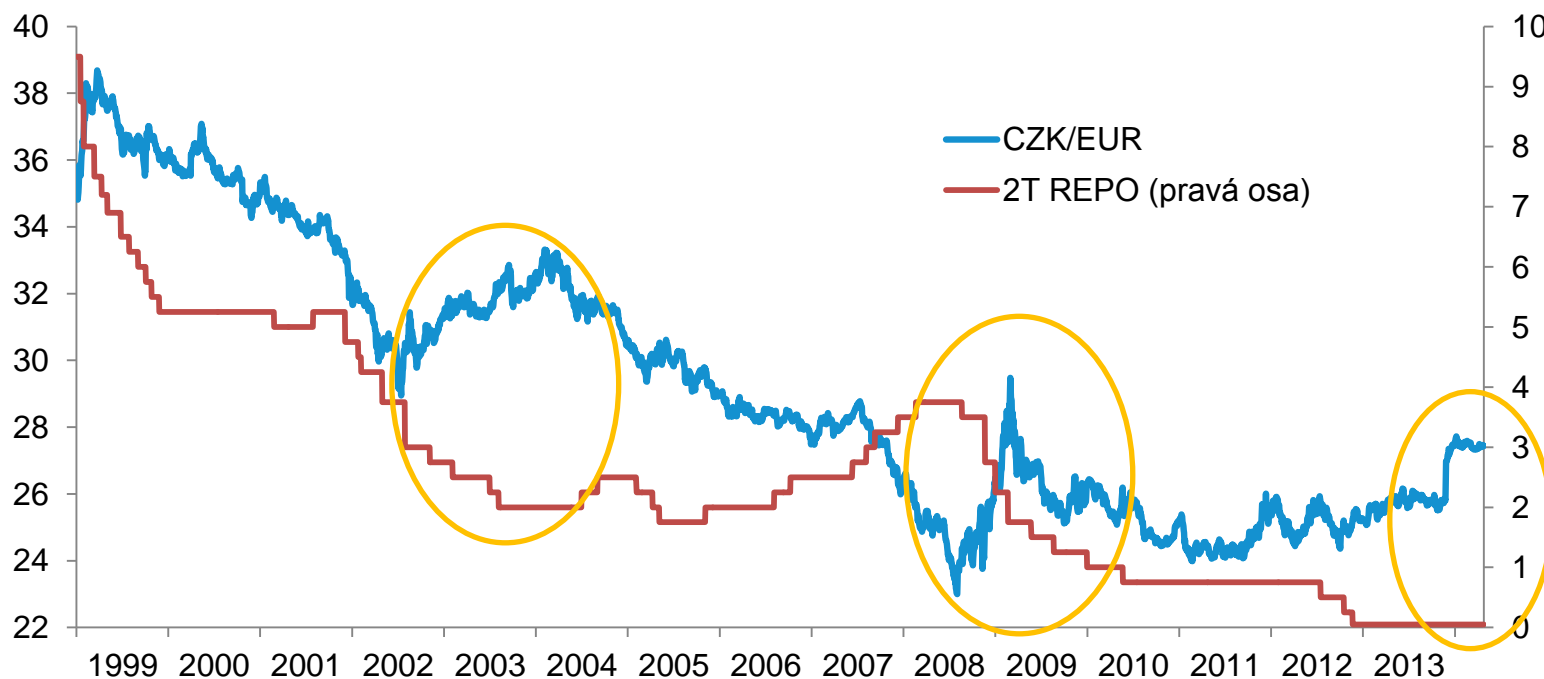
příspěvky jednotlivých složek reálného HDP do meziroční změny (v p.b.)

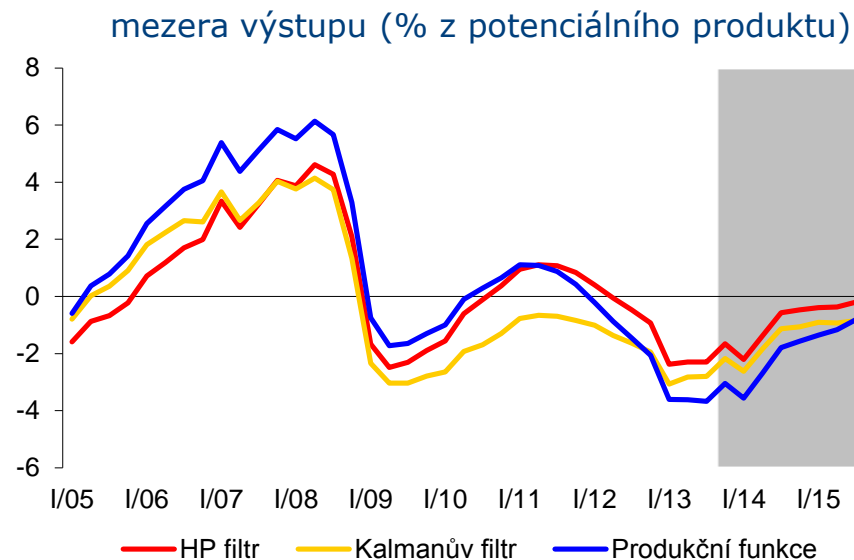
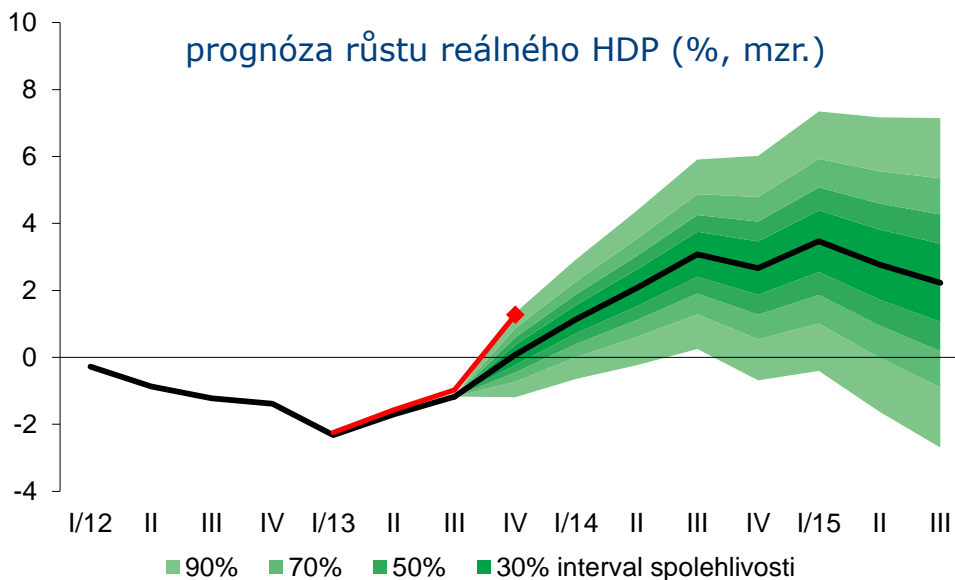

příspěvky odvětví k meziroční změně hrubé přidané hodnoty (v p.b.)

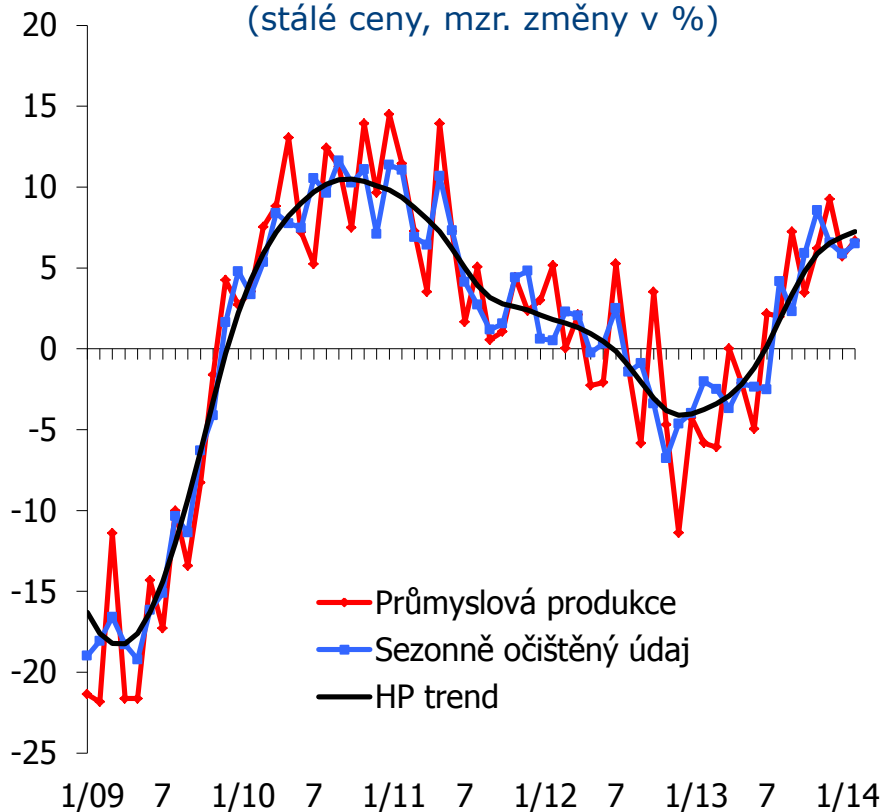
- slabá ekonomika doprovázena deflačními tendencemi – dlouhodobě záporná korigovaná inflace, klesající ceny v dalších okruzích, nízký růst, resp. pokles mezd i snížení inflačních očekávání
- ČNB snížila sazby na konci roku 2012 až na „technickou nulu”
- v listopadu 2013 implikovala prognóza potřeby dalšího uvolnění měnových podmínek → kurzový závazek 27 CZK/EUR

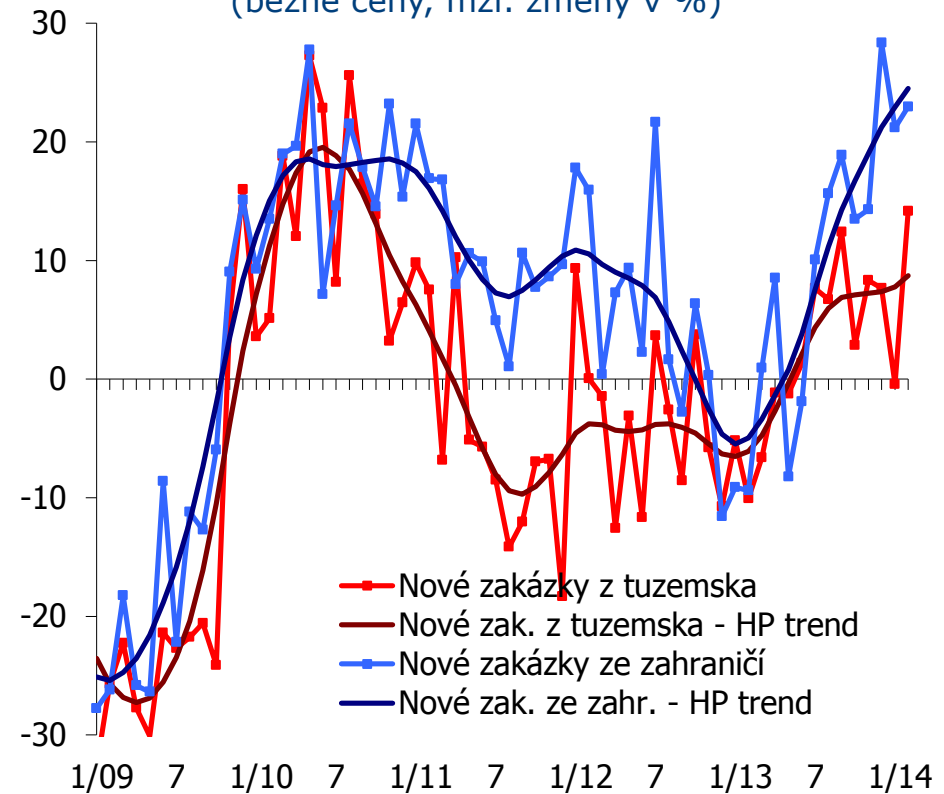

- ekonomika se v průběhu loňského roku odlepila ode dna hospodářského cyklu, oživení výrazné zejména ve 4. čtvrtletí 2013
- pozitivní překvapení nastalo zejména u fixních investic, které ožily zejména v automobilovém průmyslu ale i v dalších odvětvích (obchod, ostatní zpracovatelský průmysl; rostla i spotřeba domácností a čistý vývoz
- ekonomika však stále operuje hluboko pod hranicí svých možností
- tzv. mezera výstupu by se měla při obnovení růstu postupně uzavírat, k nulové hodnotě se přiblíží až v závěru roku 2015

průmyslová produkce
(stálé ceny, mzd. změny v %)

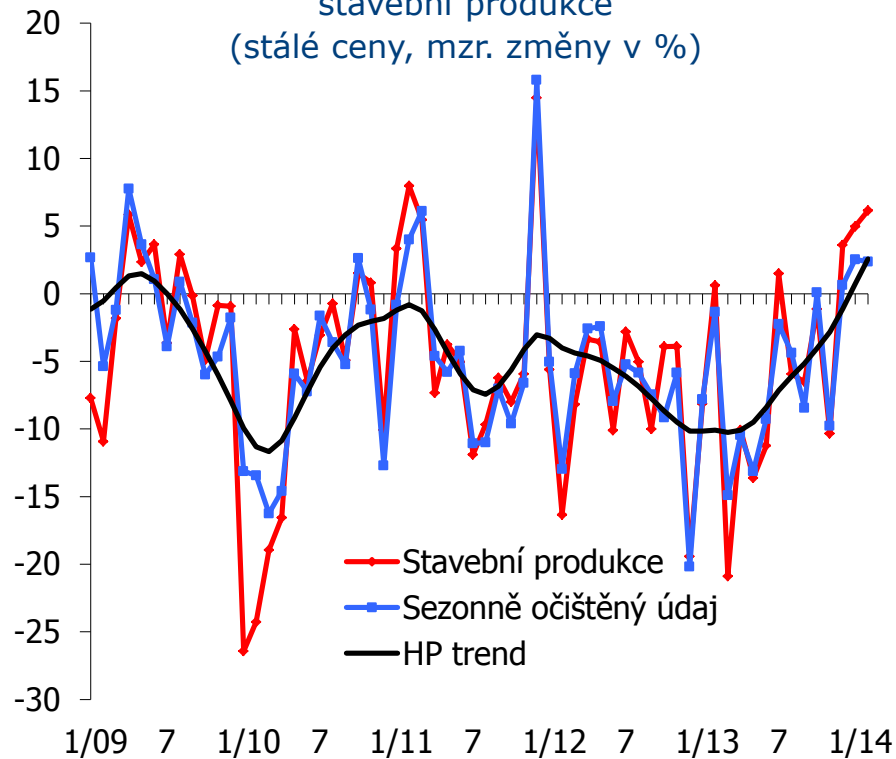

nové průmyslové zakázky - vybraná odvětví
(běžné ceny, mzd. změny v %)

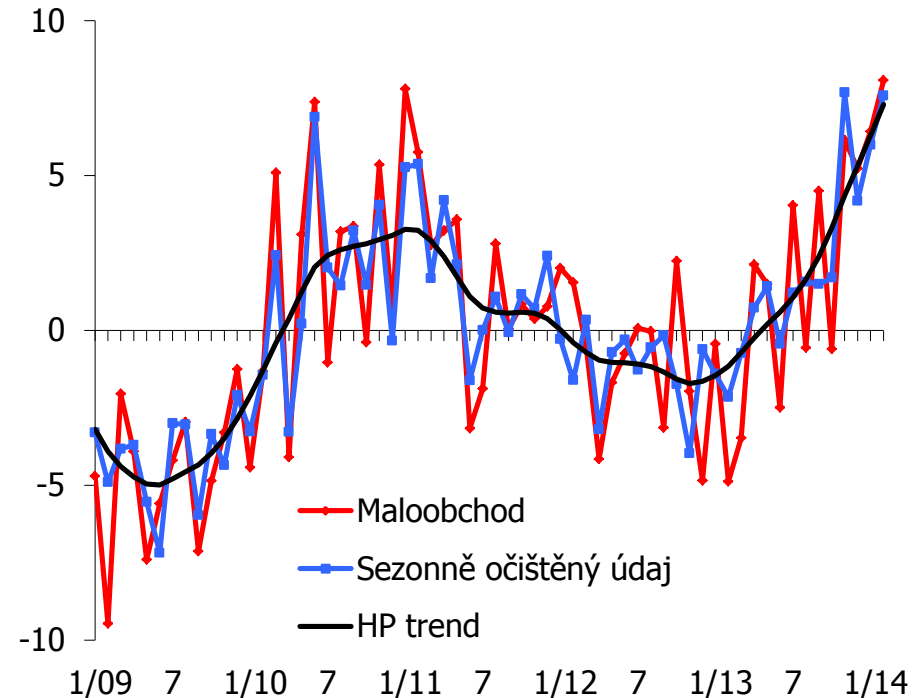

- oživení v průmyslu pokračuje a je taženo zejména vývojem zakázek ze zahraničí, k jejichž růstu přispívá i oslabení kurzu koruny
- k oživení však dochází i u domácích zakázek

stavební produkce
(stálé ceny, mizr. změny v %)

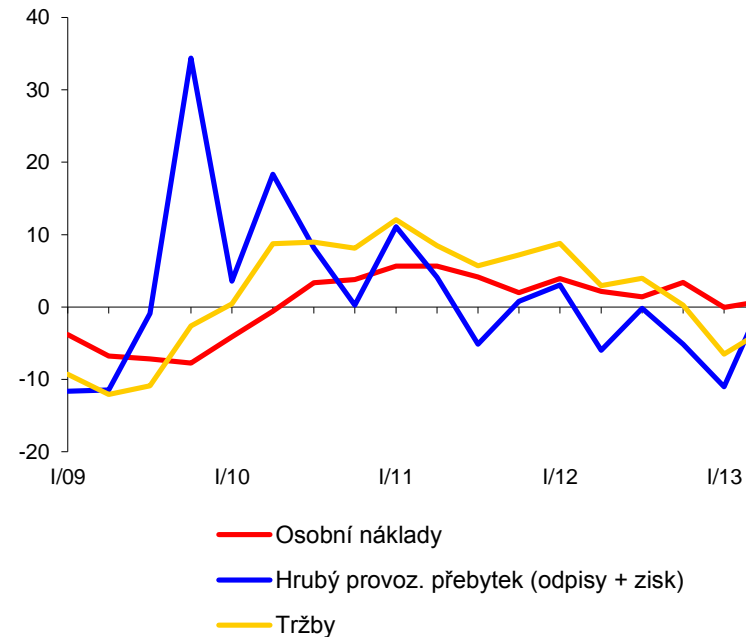
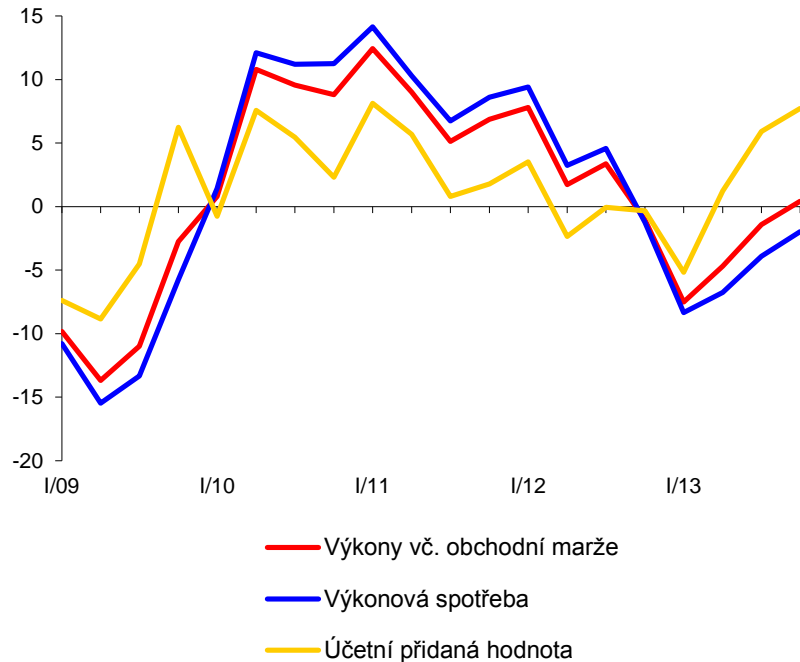

maloobchod vč. motoristického segmentu
(stálé ceny, mizr. změny v %)

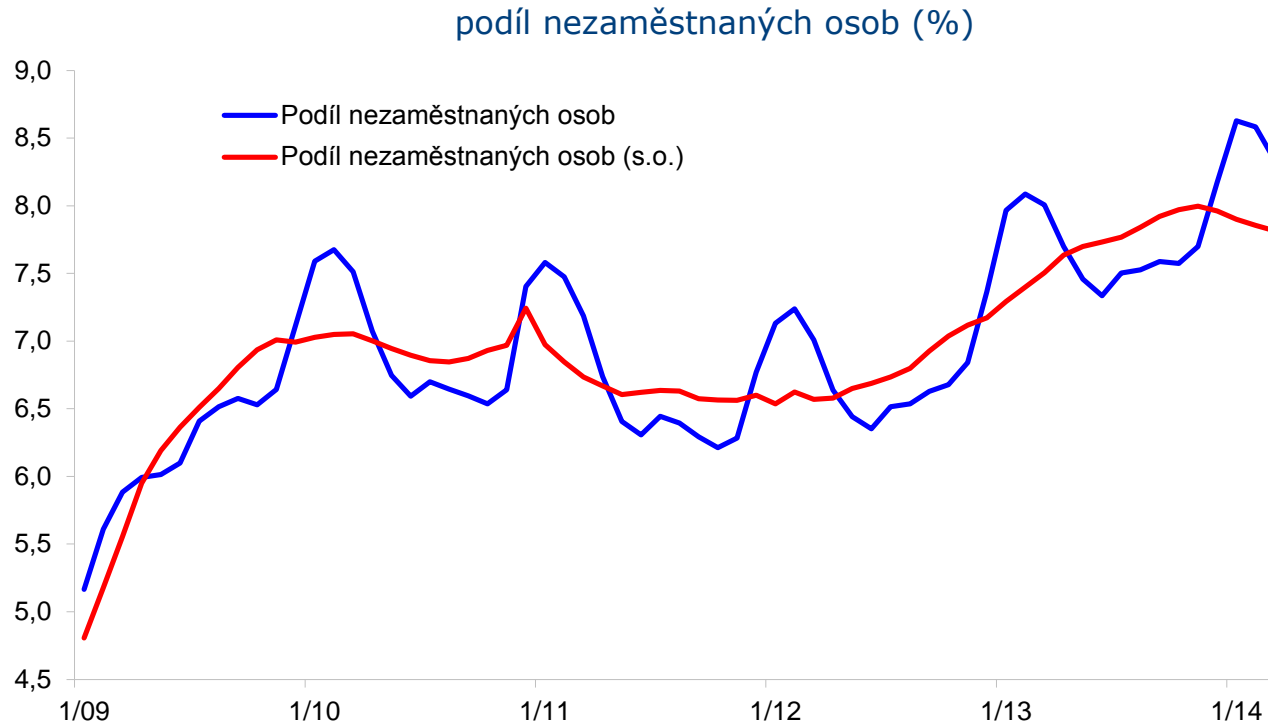

- po dlouhé době oživila – s přispěním mírné zimy – stavební výroba
- v maloobchodě rychle rostou především prodeje v motoristickém segmentu, mírně se zvyšují ale i tržby za ostatní zboží; nárůst prodejů od listopadu 2013 má tedy trvalejší charakter

vybrané ukazatele podniků s 50 a více zaměstnanci (mzr. změna v %)

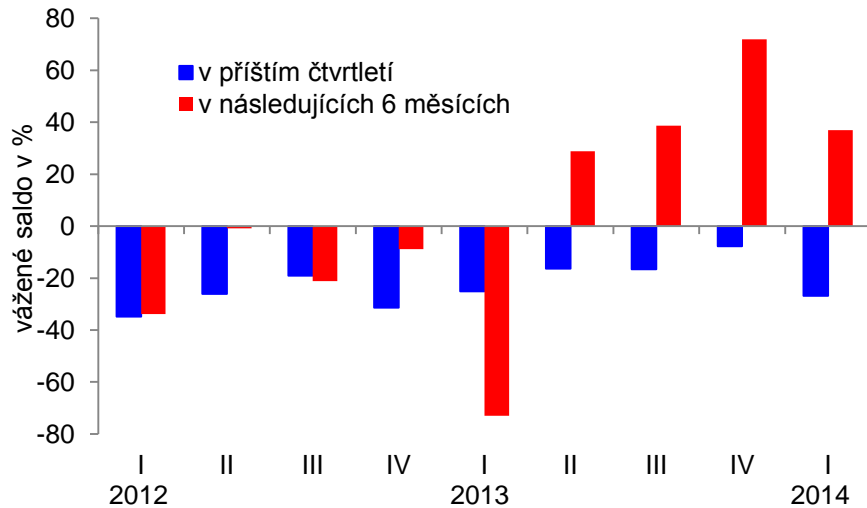

- data rozhodně neukazují na zhoršení hospodaření podniků ve 4.čtvrtletí 2013, tj. po oslabení kurzu koruny
- ukazatele hospodaření se naopak výrazně zlepšily – zejména růst přidané hodnoty a hrubého provozního přebytku

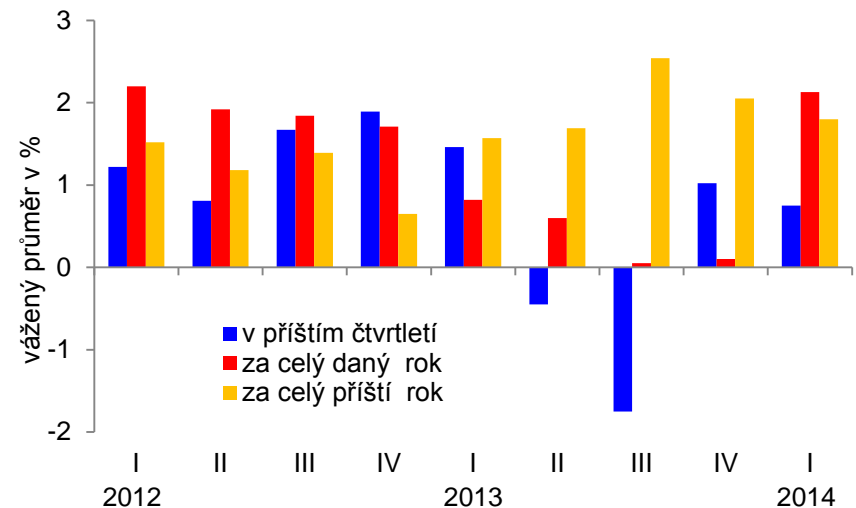
- sezónně očištěná data ukazují na pokles nezaměstnanosti od prosince loňského roku

změna ve vývoji zakázek

- ve vývoji zakázek by podle očekávání moravskoslezských podniků mělo dojít – po poklesu v nejbližším (druhém) čtvrtletí – k výraznému zlepšení v následujících 6 měsících

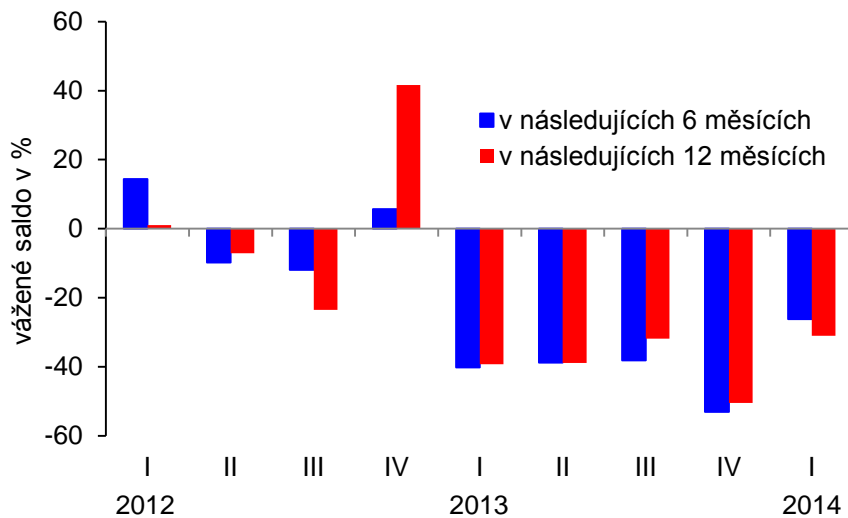
meziroční růst průměrné mzdy

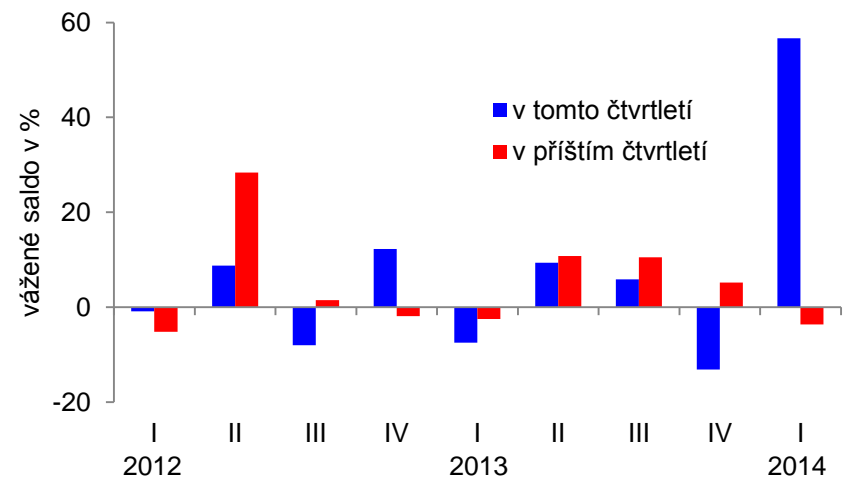
- v oblasti mezd očekávají kolísavý vývoj – zmírnění růstu v nejbližším (druhém) čtvrtletí, zrychlení tempa růstu ve zbytku roku 2014 a jeho zpomalení v roce 2015

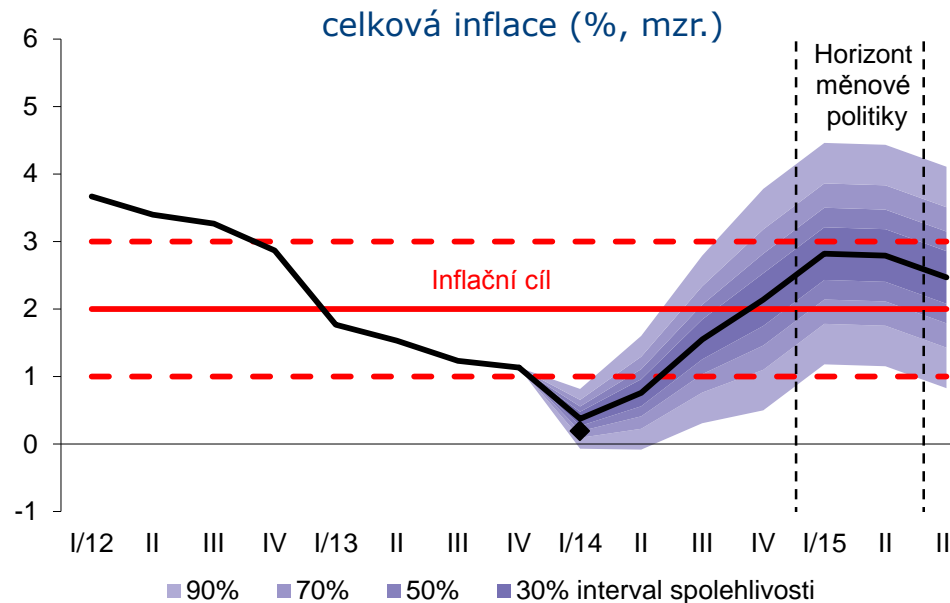
- podle posledního šetření očekávají moravskoslezské podniky zřetelné zmírnění poklesu investičních výdajů v průběhu roku 2014
- vývoj zásob surovin, materiálů a polotovarů na počátku roku 2014 indikuje výrazné obnovení zásob (pravděpodobně v souvislosti s očekávaným zvýšením zakázek v následujícím období)

meziroční změna investičních výdajů

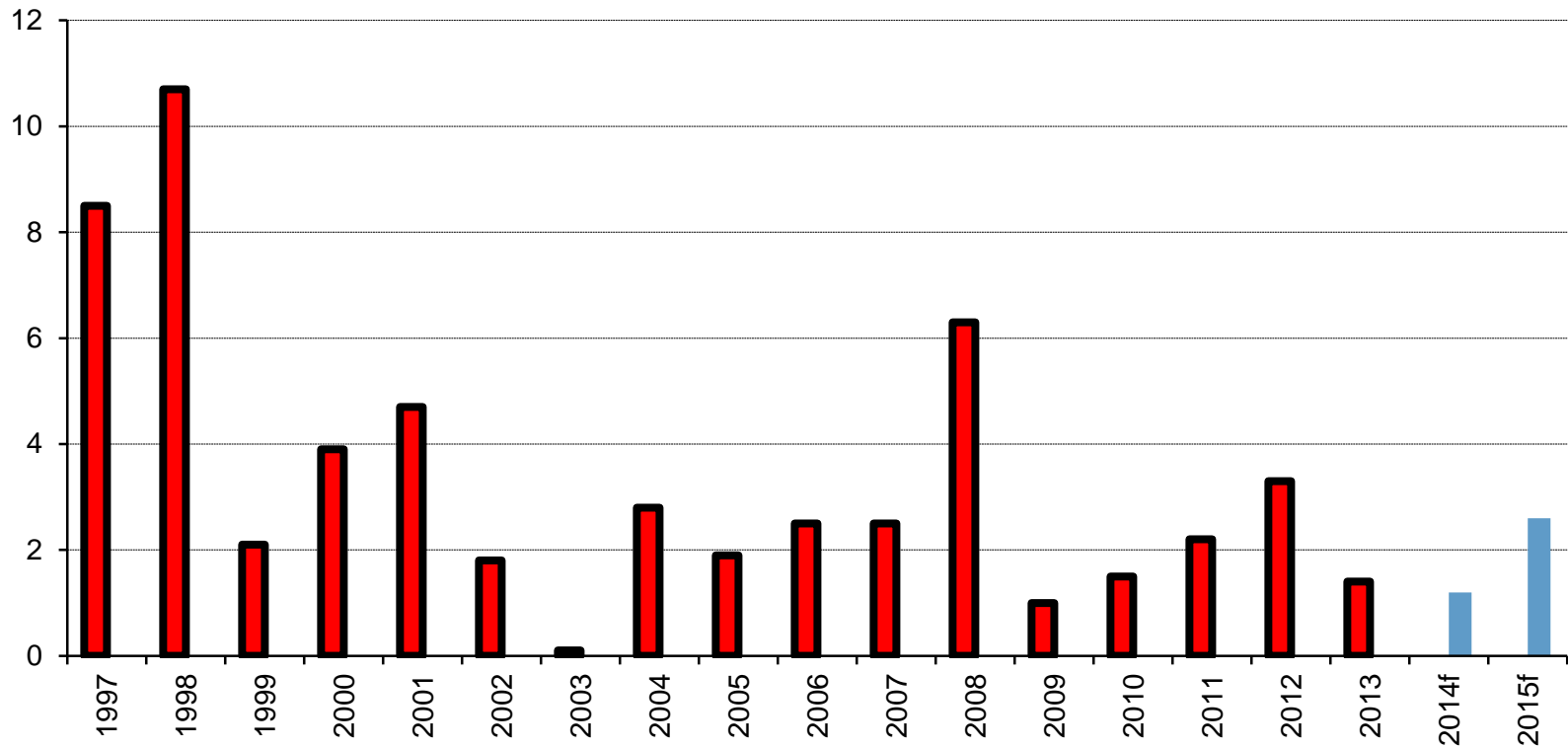
meziroční změna stavu zásob surovin, materiálů a polotovarů

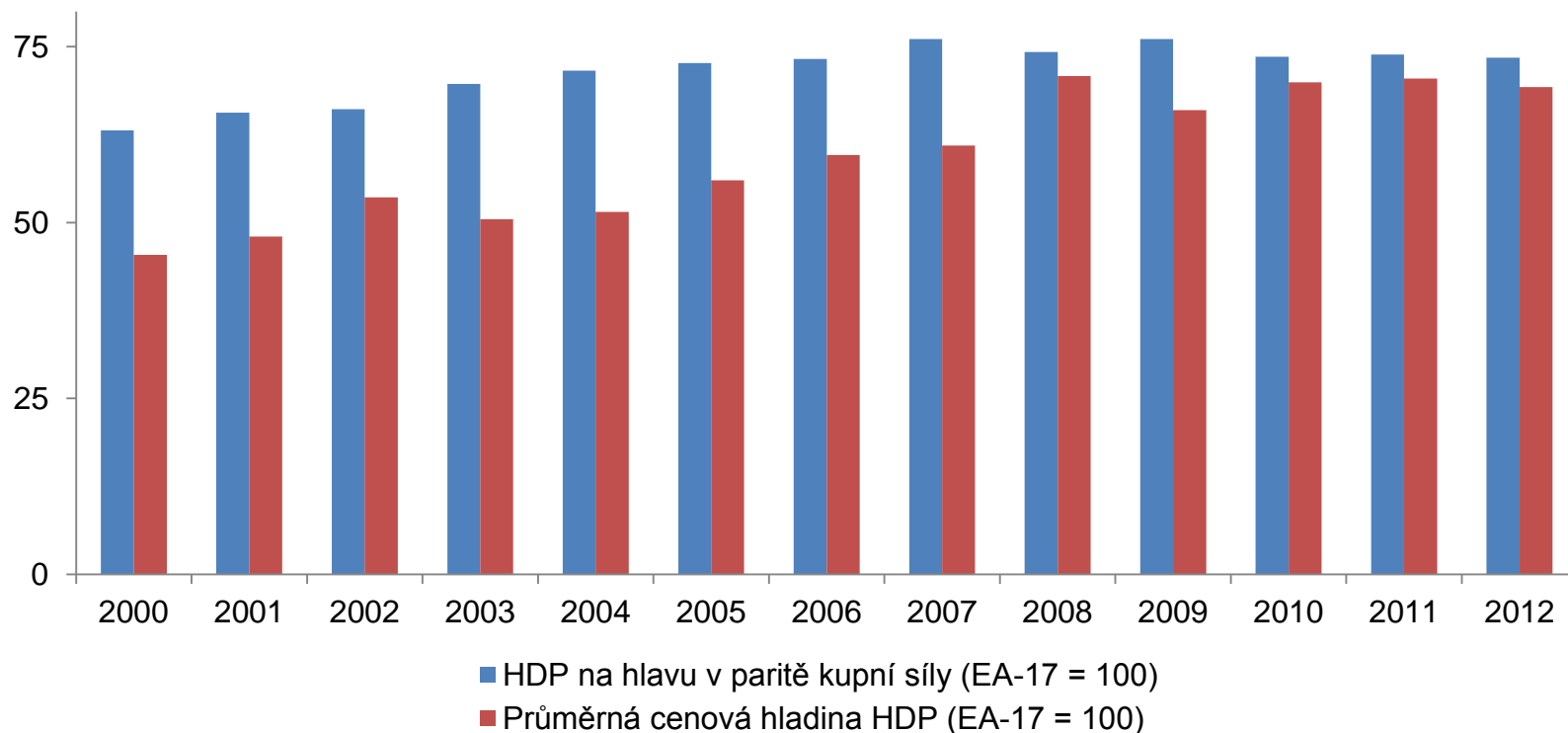
- inflace v souladu s prognózou skokově klesla na velmi nízké, avšak kladné hodnoty; během roku 2014 se bude zvyšovat k cíli
- oproti prognóze mírně nižší číslo souvisí s hlubším propadem regulovaných cen

míra inflace (%)

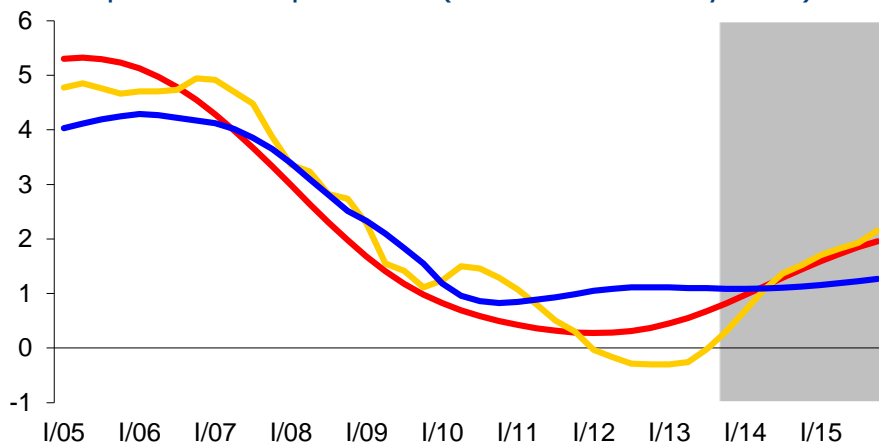

- nečekáme žádnou inflační vlnu: letošní inflace bude druhá nejnižší za poslední desetiletí
- v průměru za roky 2014-2015 bude inflace ležet nepatrně pod cílem ČNB

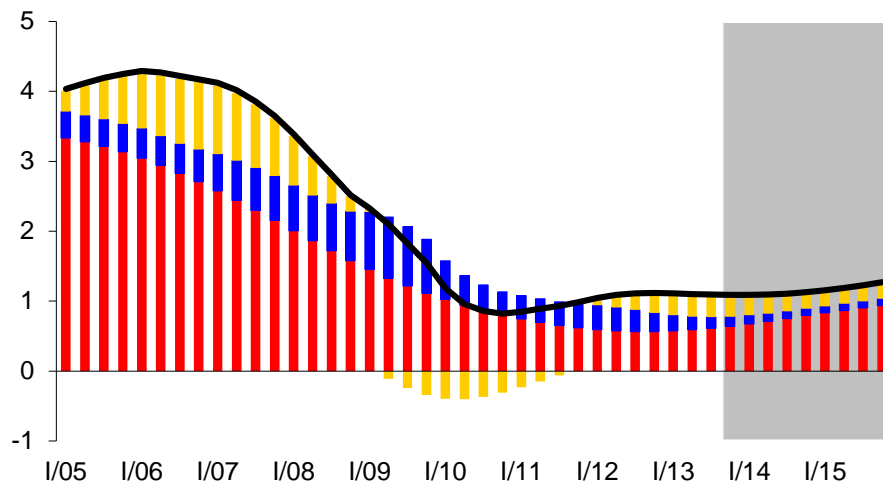
- během krize se přerušil proces ekonomické konvergence k eurozóně
- do budoucna tak zůstává prostor pro relativně vyšší růst ekonomické aktivity oproti průměru eurozóny a pro zvyšování relativní české cenové hladiny (koncept tzv. beta-konvergence)

potenciální produkt (meziroční změny v %)

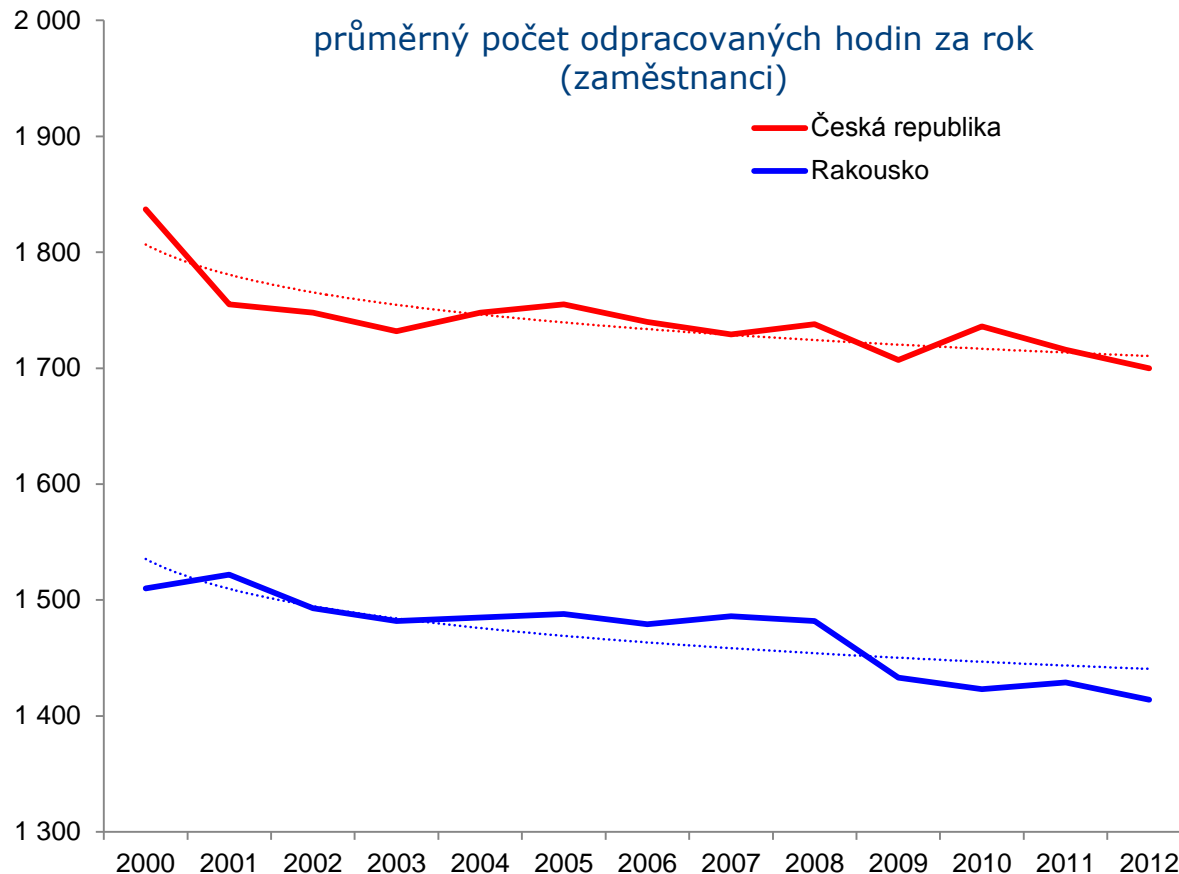
— HP filtr — Kalmanův filtr — Produkční funkce

■ Produktivita ■ Kapital
■ Zaměstnanost — Potenciální produkt

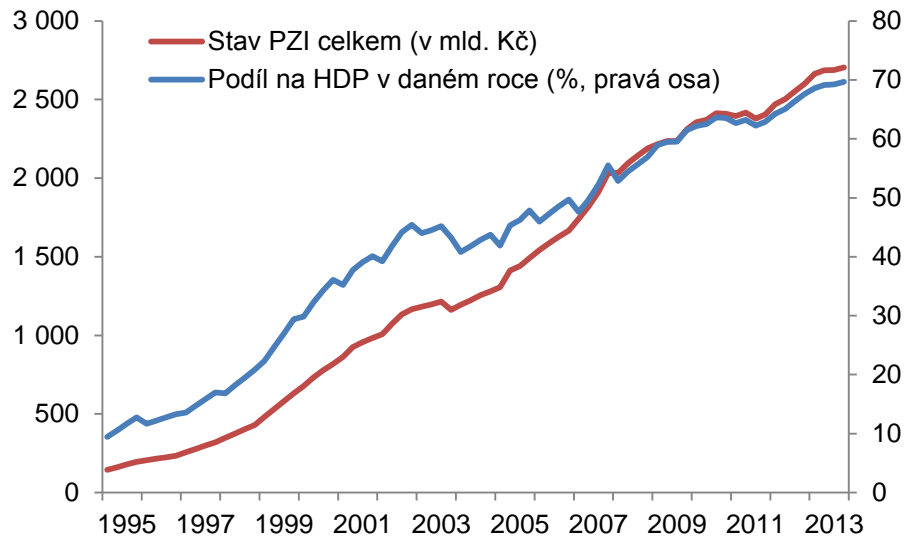
- během krize výrazné zpomalení růstu potenciálu, hlavním faktorem produktivita, ale působily i pracovní síla a kapitál
- meziroční tempo růstu potenciálního produktu se nachází jen mírně nad 1 % a dle prognózy ČNB bude jen pozvolna zrychlovat
- rovnovážné tempo růstu v dlouhém období předpokládáme ve výši 3 %

- celková zaměstnanost se v posledních letech snižovala, trend bude pokračovat v souvislosti s klesající velikostí aktivní populace
- konvergenční proces bude muset být tažen produktivitou: parametr produkční funkce – instituce, preference, technologie, rigidity

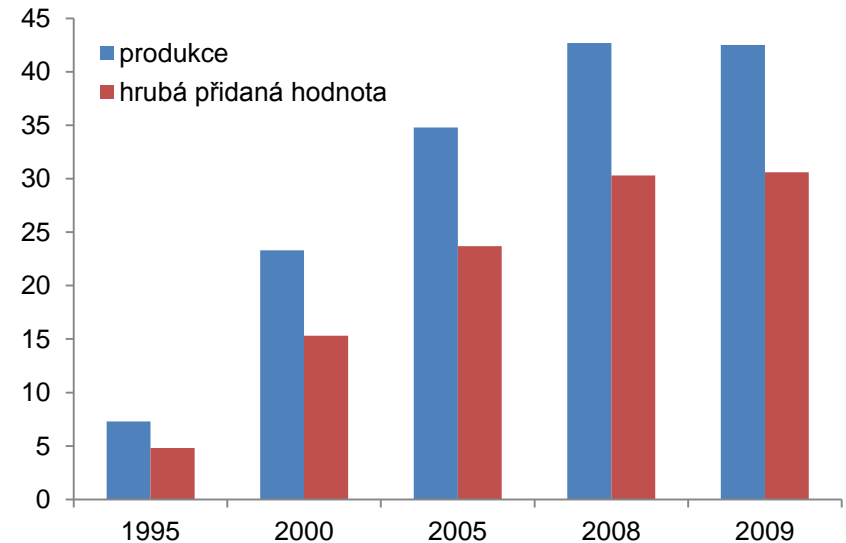

- dosud konvergence pramenila z přílivu přímých zahraničních investic, motivovaného levnou ale kvalifikovanou pracovní silou + příznivý vliv členství v EU, vhodné geografické polohy, makroekonomické stability
- tento potenciál se však do značné míry vyčerpал (hrozí „middle-income trap“) → potřeba nových zdrojů růstu: technologická centra, strategické služby, nová odbytová teritoria, k tomu je potřeba vhodná „infrastruktura“

přímé zahraniční investice do ČR
(kumulativně, v mld. Kč)

podíly firem pod zahraniční kontrolou na hodnotách za ekonomiku ČR, v %

• konsolidace veřejných financí, ale ne plošné škrty → nutné jsou <u>cílené veřejné investice do důležitých projektů</u>, které přispívají k tvorbě pracovních míst a stimulaci hospodářského růstu	• hlavním úkolem je podpořit oživení a <u>zvýšit potenciální růst</u>• zachovat akomodativní měnovou politiku, dokud definitivně neustoupí rizika deflace• neutrální fiskální politiku do oživení ekonomiky, pak postupná fiskální konsolidace• zvyšování skutečného věku odchodu do důchodu
• <u>snížit zdanění práce, zlepšit výkonnost daňové správy</u> (případně zvýšení daní, které méně omezují růst, např. zdanění bydlení a provozu motor. vozidel)	• <u>podpořit hospodářskou soutěž, zvýšit konkurenceschopnost v sektoru služeb</u>• boj proti kartelům a dohodám mezi uchazeči o veřejné zakázky• zajistit nezávislost síťových regulátorů
• zlepšit efektivitu veřejné správy, omezit korupci (efektivita veřejných výdajů – „value-for-money“)	• zvýšit na trhu práce zastoupení žen s malými dětmi (zajistit dostupnost péče pro děti)
• <u>komplexní reforma vzdělávání a vysokého školství</u>	• zlepšit využívání dovedností a přechod ze škol do zaměstnání, zapojení zaměstnavatelů do odborného vzdělávání
• zaměstnávání starších pracovníků, reforma systému zdravotní péče	

- faktory předchozí recese odeznívají respektive některé začínají přispívat k růstu: oživení v zahraničí, odeznění brzdícího vlivu domácí fiskální konsolidace, uvolněné měnové podmínky, lepší nálada firem i domácností
- oslabení kurzu přispělo k odvrácení hrozby deflace, zatímco v eurozóně je toto téma nadále živé, trvá cenová, finanční a celková makroek. stabilita
- ekonomické oživení je taženo nejen vývozem, ale i domácí poptávkou; rostou fixní investice a na počátku letošního roku průmysl, stavebnictví a maloobchodní tržby, růst spotřeby a domácí poptávky je trvalejšího rázu
- stávající režim používání kurzu jako nástroje měnové politiky potrvá přínejmenším do začátku roku 2015, exit z něj nebude šokový
- v dlouhodobém horizontu (potřeba najít nový „growth-model“)
 - očekáván návrat ekonomické konvergence (přirozeně zpomalující)
 - výzvy související s „middle-income trap“ a s demografickým vývojem

Děkuji za pozornost!

www.cnb.cz

Petr Král
Petr.Kral@cnb.cz

